

IR-RABA' HADD TAL-GHID (2018) KRISTU BISS HUWA S-SALVATUR TAGHNA

Contributed by Frans Galea
Saturday, 21 April 2018

Din

hija il- Liturgija tar-Raba' Hadd ta' l-Ghid (2018) bi hsibijiet min Joe Rapa.

Fl-Istorja

tad-dinja qamu 'afna nies li nag'taw il-qima ta' "Messija";. Nies kbar li kaxkru l-folol warajhom. Il-kotra emmnet fihom u kienet tag'mel dak li

l-idolu tag'hom kien jg'idilhom. Fih ittamaw li jag'tihom sens g'all-'ajjithom,

li jsolvilhom il-problemi tag'hom, li jmexxihom lejn "nirvana";, lejn stat ta' "ajja li ta' qabilhom ma kellhomx.

F'kull enerazzjoni dehru nies b'al dawn, nies kapa i 'afna fl-isfera tag'hom: slaten qawwija, gwerriera qalbiena, statisti ta' qawwa... Lil dawn in-nies, Alla tahom karijmi,

kapa itajiet, biex jag'mlu l-lid lin-nies tag'hom, g'ax il-bniedem g'andu wkoll b'jonn il-lid materjali.

L-Istorja

tal-bniedem, imma, tg'allimna li waqt li kien hemm 'afna li g'amlu l-lid

lis-so jetà, kien hemm ukoll dawk li g'amlulha d-deni. L-ilball tag'na dejjem hu li na'sbu li jekk

ikun kuntent il-lisem, ikun kuntent il-bniedem.

Kemm immorru mqarrqa jekk na'sbu hekk!

Irridu jew ma rridux, ninsew kemm ninsew, naljenaw ru'na kemm irridu,

il-fatt jibqa' li l-bniedem mhux lisem biss g'andu. Kemm nies ma jonqoshom xejn materjalment,

imma qed jg'ixu 'ajja vojta u bla sens.

Il-bniedem hu lisem u spirtu u nutli n'ajmu lill-lisem u npaxxuh minn

kollox, huwa l-ispirtu li jidde iedi jekk

ikollniex is-sliem, il-Fer' veru, il-ajja li mhix sempli i e-listenza.

Hawn

nies li jonqoshom kollox fil-'ajja, imma g'andhom 'afna iktar gost tal-ajja

vera minn dawk li ma jonqoshom xejn.

il-materja nnifisha tixhed li hi nferjuri g'all-ispirtu u miskin

il-bniedem li jintefa' fuq idejoloġija li tissodisfa biss il-la'am. G'ax il-la'am hu miġġewwe! lill-mewt, imma l-ispirtu huwa 'ajja g'al dejjem.

Hemm

vojt fina li 'add u xejn ma jista' jimpli; jimlih 'lief Kristu. Dan ng'iduh b'wi na minn quddiem u bla mist'ija: Kristu biss kapa i jimlilek qalbek u jag'ti sens lil 'ajtek. Nies kbar skoprewh dan. O'rajn, anke jekk baqg'u jissemev fl-Istorja, dan ma skoprewhx u g'exu 'ajja f'qies fqir immens, anke jekk il-folol ap pulhom u g'al 'afna kienu eroj. Kristu huwa l-wa'dieni li 'abbek bil'ejjed li jmut g'alik. Forsi dan il-kliem jinstemà qisu teoriya astratta, kelma xotta, fraġi li smajniha eluf ta' drabi u tilfet is-sens tag'ha bl-uġu stess tag'ha.

Dan

hu veru. Imma x'naqbad ng'idlek jien? Huwa l-ispirtu s-Santu, li jeljisti tafux, huwa l-ispirtu s-Santu li jag'ti n-nar lil dan il-kliem fqir li qed nikteb hawn jien. Ming'ajr l-ispirtu s-Santu 'add ma jag'raf lil Kristu. Huwa l-ispirtu s-Santu li jifta'lek g'ajnejk, u dak li qabel kien xott, dak li qabel kont smajtu elf darba u 'alliek biered, f'daqqa wa'da jag'mel minn qalbek u nar li xejn ma jkun jista' jiftiha. Huwa b'dan id-dawl tal-ispirtu biss li int tkun tista' tirrealizza li tassew Kristu huwa l-Wa'dieni li g'andu salvazzjoni g'alik, salvazzjoni minn hawn stess. Il-bqija huma g'afien li jtir mar-ri'.

L-Ewwel

Qari

Fl-ewwel

!ranet tal-Knisja, fil-mien ta' wara l-Pentekoste, kien perikolu 'afna ssemmi l-Isem ta' esù u li tg'id li hu l-Kristu, il-Midluk, il-Messija mibg'ut mill-Missier. Infatti fl-ewwel !ranet wara l-G'id tal-Mulej, id-dixxipli ma dehru mkien g'ax kien lewwa bil-bibien imsakkra tajjeb. Kienu qed jibg'u! U kellhom g'aliex. L-g'edewwa ta' Kristu, li ma kinux minn fost dawk li kellhom setg'a politika imma kienu minn fost in-nies 'tat-Tempju', kienu mimlijin b'sodisfazzjon qarrieq g'ax kienu 'elsu mill-lmg' allem, u kellhom fuqhom rabja u vjolenza g'al min kien se jibqa' jsemmi dan l-Isem.

Kien

l-ispirtu s-Santu li g'amel mill-Appostli u mid-dixxipli 'nies !odda', !odda fil-veru sens tal-Kelma. Huma kienu l-ewwel li daqu l-frott tas-sagrifi ju u tar-reb'a ta' Kristu fuq il-mewt. G'ax l-ubbidjenza ta' Kristu g'amlet minnU Spirtu li jinag'ta lin-nies. Din tal-g'a'leb. A'na tg'allimna li s-sagramenti 'ar!u mill-g'otja ta' Kristu fuq is-Salib, u dan hu minnu

naturalment. Imma nistg'u nifhmu b'’mod aktar ar meta ng'idu li Kristu mqajjem mill-Mewt sar Spirtu li jiferra’ f’dawk li jixtiqih.

Dan

hu Spirtu li l-ebda mewt ma tbe||g'u g'ax hu rebbie' fuq il-Mewt. Aktarx li ma tantx nafu, jew ma tantx nemmnu li qrib tag'na, qrib tag'na 'afna hawn din il-Qawwa li trid tinvestina, tinvadina, tifqa’ I-bibien imsakkra tajjeb ta’ qalbna u tag'mel minna “nies !odda” b’natura !dida. Kristu kapa i jag'mlu dan. L-Ispirtu s-Santu kapa i jag'mlu dan. Jekk Kristu !ie mrebbba' fuq il-Mewt mill-Missier, mela kollox hu possibbli g'alih.

Lill-kapijiet

li qatlu lil Kristu, l-Appostli kellmuhom ar.

Ma qag'dux jilag'bu bil-kliem. Ma

kinux ibatu, b'alna, mill-“political correctness”. B'al wanni l-Battista qabilhom, kellhom fihom Spirtu li ma jib|ax g'all-wi u lanqas jib|a’ minn 'add. Lil dawn il-kapijiet li g'orku jdejhom meta raw lil esù mitluq mejjet fuq is-Salib, l-Appostli qalulhom li f’'add aktar m’hemm salvazzjoni g'all-bniedem 'lief f’ esù ta’ Nazaret. F’'add aktar: la fil-Lili li huma kienu kburin tant biha imma li ma kellhomx 'ila jobduha, la fil-mexxejja jkunu min ikunu, la fis-sa"a, la fl-g'ana, la fis-su ess, la fil-fama... f’'add u f’xejn 'lief fi Kristu. Hu biss jista’ jag'tina reb'a fuq il-mewt li riesqa; o'rajn jistg'u jtaffulna l-aptit g'all-'wejje! materjali, imma l-ajja ta’ Dejjem li tibda minn hawn jag'tihelna biss Kristu.

Qari

mill-Ktieb tal-Atti tal-Appostli. 4,
8-12

Pietru,

mimli bl-Ispirtu s-Santu, wieleb: "Kapijiet tal-poplu u xju', intom illum qeg'din tist'arr!una fuq il-lid li g'amilna lil wie'ed marid, u biex dan fieq. Mela kunu afu intom ilkoll, u l-poplu kollu ta' l|rael: jekk dan ir-ra!el hu hawn quddiemkom qawwi u s'i', dan !ara bis-sa"a ta' l-isem ta' esù Kristu ta' Nazaret, li intom sallabtuh u Alla qajjmu mill-imwiet. Din hi

‘ll-lebla li intom, il-bennejja, warrbtu

u li saret il-lebla
tax-xewka.’

F"add

'liefu ma hemm salvazzjoni, g'ax imkien ta't is-sema ma hemm isem ie'or mog'ti lill-bnedmin li bih a'na g'andna nkunu salvi."

Salm

Responsorjali

Quddiemna,

I-Missier qieg'ed ipo!!i lebla samma u qawwija, imma li, b'xi mod, ma tog'!obniex mill-ewwel malli narawha.

Qed ipo!!i din il-lebla biex nibnu 'ajjitna fuqha, biex nibnu darna fuqha, biex tkun il-lebla tax-xewka li ||omm il-binja ta'ajjitna fis-sod, spe jalment waqt il-maltemp. U din il-lebla hija Kristu.

Ara

ma ta'sbux li hu fa li nag'rfu fi Kristu l-lebla wa'danija li fuqha nistg'u

ninbnew bla ma ni!arfu. Ara ma ta'sbux

li din hija xi 'ala awtomatika. &afna li

jriduha ta'Nsara mhux Kristu huwa l-lebla tax-xewka li fuqha hi mibnija

l-ejstenza tag'hom. U dan ng'idu

b'ija'g'ax hu fa li g'alija li nwarab din il-lebla &I hemm! Dan ng'idu g'alija l-ewwel wie'ed. Kemm

tentazzjonijiet g'andna. Kemm affarijiet

jstg'u ji!u qabel Kristu! Tista'tkun

il-familja l-lebla tax-xewka tag'na. Jew

is-sa"a u g'omor twil. Jew xi persuna

li nammiraw. Jew il-flus, l-ikbar g'adu

ta'Alla. Jew is-su ess f'dak li

nag'mlu, il-fama, l-istima... Kemm hawn

lebel madwarna! Liema se naqbdu biex

biha ningastaw il-binja ta'ajjitna?

Is-Salmista

ig'id li a'jar tistkenn fil-Mulej milli tittama fil-bnedmin. Dan ng'iduh a'na wkoll... bil-fomm. Il-verità hi li kull bniedem jg'addi mill-esperjenza li jqis il-lebla li

hi Kristu bla siwi, bla mportanza, imma li mbag'ad 'afna huma dawk li jindunaw

bl-i!ball li jkunu g'amlu, u jer!g'u i'ottu l-binja u jibnuha mill-!did fuq

Kristu. G'ax il-lebla li warrbu l-bennejja

saret il-lebla tax-xewka u bis-sa"a tal-Mulej se" dan, 'ala tal-g'a!eb

f'ajnejna (ara vv. 22-23).

L-g'a'leb
hu li Kristu g'andu tant Sabar bina! Hu
li ma jonqsu xejn, huwa pri!unier tal-Im'abba mi!nuna li g'andu lejn kull
bniedem. Im'abba li tissarraf f'rispett
enormi g'alija u g'alik. l'allina
ni!baljaw biex nindunaw a'na, mill-esperjenza, li !baljajna, u nduru lejH minn
qalbna. O Sabar Qaddis ta'Alla! X'g'amilt jien biex jist'oqqli tant rispett u
stima ming'andek?!

Ritornell:
Il-lebla li warrbu l-bennejja saret il-lebla tax-xewka.

Salm
118

Fa"ru l-Mulej, g'aliex hu tajjed,

g'ax g'al dejjem it-tjieba tieg'u!

A'jar tiskenn fil-Mulej

milli tittama fil-bnedmin.

A'jar tiskenn fil-Mulej

milli tittama fil-kbarat.

Ni||jik 'ajr talli welibtni

u kont g'alija s-salvazzjoni tieg'i.

Il-lebla li warrbu l-bennejja

saret il-lebla tax-xewka.

Bis-sa"a tal-Mulej se" dan:

'a!a ta' l-g'a!eb f'g'ajnejna.

Mbierek minn !ej f'isem il-Mulej!

Nberkukom minn dar il-Mulej.

Fa"ru l-Mulej, g'aliex hu tajjeb,

g'ax g'al dejjem it-tjieba tieg'u!

It-Tieni Qari

A'na li g'andna xi Tama fil-Mulej; a'na li inag'tajna
bi Grazzja li ddoqqilna 'elwa f'widnejna l-Kelma tieg'u; a'na li r ivejna
ming'andu l-ewwel sinjali tal-Fidi bla ma Hu qag'ad i'ares lejn wi na imkemmex
bid-dnub… a'na ninsabu f'Mixja dejjiema.
Sal-a"ar nifs a'na nimxu, nimxu, nimxu lejn g'arfien dejjem akbar
tal-Im'abba tal-Missier murija f'lbnu esù.

Il-Mag'mudija li r ivejna ta' trabi, tinsab miexja
mag'na, dejjem tikber fina, dejjem ise" fina dak il-Misteru tal-g'a!eb:
jeg'req fl-ilma tal-Ispirtu s-Santu il-bniedem li twelidna bih, in-natura
mi!buda g'ad-dnub, biex minflok titwieled persuna o'ra, persuna !dida,
bin-natura ta' Alla nnifsu! Imberkin a'na
jekk nemmnu li Alla j'obbna bil!ejjed li jixtieq iwassalna lejn il-mewt filjika
tag'na bla bi!a’, anzi bi stennija g'al dak li se nsibu jistenniena, g'ax
Kristu jkun reba' il-mewt tag'na b'alma reba' lil tieg'u.

Dawn huma l-ulied veri ta' Alla: dawk li n'ellsu
mill-bi!a’ tal-Mewt. G'ax il-Fidi trid
tidher mill-fatti. Il-Fidi tant hi
Grazzja meravilju!a li wie'ed ma jstax ilommha mo'bija. Mill-bniedem tal-Fidi, li hu Bin Alla, jo'ro!
dawl li d-dinja m'g'andhiex, u dan id-dawl hu r-reb'a fuq il-mewt, kull tip ta'
mewt. Int sal-lum, kelma iebsa
toqtlok. Dik hi mewt. Int sal-lum in!ustizzja toqtlok. Dik hi mewt.
Int sal-lum marda serja toqtlok.
U wkoll il-mewt tal-lisem, il-mewt filjika. Dawn it-tipi ta' Mewt idawru lill-bniedem
bil-bi!a’.

Huwa hawn li trid tiddi l-Fidi fi Kristu rebbie' fuq
 il-mewt! Dawk li huma wlied Alla
 jinag'taw in-natura ta' Alla; u l-Mewt ma tbejjax lil Alla u daqshekk ie'or
 tbejjax; lil min g'andu n-natura tieg'u.
 Lejn dan trid te'odna l-Mag'mudija tag'na biex till'aq il-milja
 tag'ha. A'na nrossu quddiem lejn din
 il-milja g'ax jaqbilna, g'ax din hi l-isba' 'a!a li tista' tilrilna. Altru li lil Alla ma nistg'u nag'tuH
 xejn! Huwa Hu li g'andu Tejor
 imprezzabbli x'jag'tina.

San wann l-Evan!elista jg'id, fil-Qari li lej, li dan
 kollu hu thewdin g'ad-dinja. Id-dinja
 hija mill'ew!a lill-Mewt. L-unika
 soluzzjoni g'all-Mewt li d-dinja toffri lil dawk li huma marbutin mag'ha hi
 l-aljenazzjoni. Id-dinja tipprova ta'rab
 mill-Mewt billi tinsiha, miskina.
 Il-bniedem jinsa bid-divertiment, bix-xiri u l-infiq tal-flus,
 bl-affetti u l-im'abbiet kejna tieg'u, bl-istimi u l-fama, bis-su essi,
 bis-sa'a li tigdiblu g'ax l-ebda bniedem ma g'andu sa'a li teg'leb il-Mewt,
 fl-a"ar mill-a"ar.

G'all-kuntrarju ta' dan, l-Appostlu ta' Kristu se
 jg'idilna li a'na ninsabu f'mixja lejn 'wejje! tal-g'a'leb. Lanqas hu ma jaf x'inhuma dawn il-'wejje!,
 imma l-fatt li hu dila g'andu reb'a fuq il-mewt minn hawn, hu xhieda li l-kbir
 tassew g'adu lej! Anzi l-Kelma
 ta' ertana minn 'ala ta' barra minn hawn: li meta jidher Hu a'na nkunu
 b'alu! Temmnu inti dan? Temmen li d-dinja ma tistax toffrilek 'wejje!
 og'la minn dawn?

Qari
 mill-Ewwel Ittra ta' San wann Appostlu.
 3, 1-2

Araw b'liema g'olja
 'abbna l-Missier; nistg'u nissej'u wlied Alla, u hekk a'na tassew. G'alhekk
 id-dinja ma tag'rafniex, g'ax ma g'arfitx lilu.

G'ejie!, issa a'na
 wlied Alla, imma x'se nkunu 'l quddiem m'huwiex irrivelat lilna. Madankollu
 nafu li meta jidher hu, a'na nkunu b'alu, g'ax narawh kif inhu.

Evan!elju

Malli

Adam dineb fil- nien, l-ewwel 'ala li g'amel, flimkien ma' martu, kien li n'eba. X'kien li !ag'lu jag'mel dan? Il-bija' Id-dnub ilib il-bija' fil-qalb tal-bniedem. U l-bija' lej mid-dubju, li hu missier id-dnub, li Alla ma jistax i'obbna hekk kif a'na anke meta nitraduH. Dan is-suspett fuq Alla jikber u jil'aq il-milja meta narawH qisu rival tag'na u mhux iktar 'abib. Billi 'add minna m'g'andu kontroll fuq &ajtu, 'afna jaraw lil Alla dittatur li jidde iedu Hu x'jag'mel b'ajjita. Dan hu s-semm, il-velenu li jera' fina satana. Kemm hu diffi li li taqla' din il-Gidba Primordjali 'l barra minn mo'ok!

Min'abba

din il-firda mill-Im'abba li 'alqitna, a'na nsibu ru'na f'solitudni. Din hi tal-bija'. Anke jekk wie'ed kien dejjem ma'bub mill-lenituri tieg'u; anke jekk wie'ed hu mi'ewwe! u g'andu t-fal li j'obbuh... ji!u waqtiet meta l-bniedem hu wa'du, wa'du g'al kollox. Huwa hawn li tidher l-iktar is-sa'ta tal-firda minn Alla.

Min'abba

dan, ilkoll kemm a'na egoisti. Issa naf li 'afna ma jaqblux ma' dan. Ja'sbu li 'addie'or huwa egoist u mhux huma. Imma jekk a'na egoisti, dan mhux g'ax a'na 'jiena, i'da hu ri'ultat dirett tad-dubju li lkoll in!orru dwar Alla. Tg'id, Alla jg'inni jew ma jg'innix? Tg'id Alla se jag'tini l-Istorja li nixtieq jien jew se jivvintali xi wa'da tinkiteb? Dubji, dubji, dubji. U ming'ajr ma rridu, intellig'u il-ponnijiet biex niddefendu ru'na. Dan hu l-egoismu. Il-bniedem ma jistax ma ji!bidx lej. G'andu vojtt li jheddu lewwa fih.

G'idli

wa'da: Min se j'obbok hekk kif int lilek? Il-mara... anke jekk tittradiha u twe!!ag'ha? Uliedek... li t'allihom ji!!ieldu fuq il-wirt min'abba fik? &abibek... li jiskopri li g'idt fuqu minn wara dahru? Min se j'obbok anke meta int ikrah u mhux ta' min jafdak? Min se j'obbok meta int ti'balja serjament?

Kristu

huwa r-Rag'aj it-Tajeb li mhux xrik, mikri, im'allas biex jie'u 'sieb in-ng'a!. In-ng'a! huma tieg'u!! Huwa j'obbhom g'ax huma tieg'U. Hu jafhom wa'da, wa'da. Jafhom b'isimhom. U n-

ng'a! tieg'u jimxu warajH anke jekk
 je'odhom sa tarf is-sies, g'ax jafu li Hu lest li jmut g'al kull wa'da
 minnhom. Huma erti minn dan! M’g'andhomx suspett! Sparixxa d-dubju. M’g'andhomx iktar solitudni, g'ax
 i'arsu lejn
 dahar ir-Rag'aj g'a'il tag'hom li jimxi quddiemhom u jafu li se je'odhom fejn
 hemm il-'axix u l-ilma tal-&ajja.

Huma
 rawh jil!ieled g'alihom mal-ilpup. Huma
 rawh kollu dimija, b’lismu mfarrak.
 Lill-ilpup reb'ilhom kollha, imma lilU rawh minxur fl-art, mejjet! Huma bdew jg'ajtu bil-bija’ li qabadhom. Bdew jilru
 ’l hemm u ’l hawn. Resqu lejH u rawh hemm mejjet, ma
 jit'arrikk. Beda tiela is-swied tal-ajru
 u r-ri'. L-ilpup kienu mejta imma kienu
 qatlulhom l-G'a'il taghom. Ir-Rag'aj
 tag'hom, Dak li kien 'abbhom hekk kif kienu, Dak li kien telaq lil s'abhom biex
 !ie jfittixhom meta g'amlu fattihom, Hu, it-Tama tag'hom, kien mejjet! Kien inqatel biex jiddefendihom.

Ilda
 l-Im'abba ma tmut qatt! Fil-lenn
 tat-telfa, ara, A'bar Tajba! Ir-Rag'aj
 tag'na lej lura! Huwa 'aj! In-nag'a! irossu fuqU, jmissuH, ma jridux
 jemmnu li huwa Hu! Ir-Rag'aj Tag'na huwa
 'aj tassew! Hu reba' il-mewt. Hu aqwa mill-mewt. Huwa hu r-risposta tal-Missier g'ad-dubju li
 twieled fil- nien tal-G'eden. FiH tg'ib
 is-solitudni g'ax qatt m’a'na wa'edna.
 Hu dejjem mag'na. U l-Istorja
 tag'na hi l-isba' li seta’ jiktbilna.
 Kura!!! Hu jaf x’ inhu
 jag'mel. Hu biss jafha t-triq. Nistrie'u fiH. NafdawH.
 U l- enna tibda minn hawn...

Versett:
 Hallelujah. Jiena r-rag'aj it-tajjeb,
 ig'id il-Mulej; jiena nag'raf in-ng'a! tieg'i, u n-ng'a! tieg'i jag'arfu
 lili. Hallelujah.

Qari
 mill-Evan!elju ta’ San wann. 10, 11-18

Jiena r-rag'aj
 it-tajjeb. Ir-rag'aj it-tajjeb jag'ti 'ajtu g'an-ng'a!
 tieg'u. Il-mikri, li m'huwiex ir-rag'aj, u li n-ng'a! m'humiex tieg'u,
 jara l-lupu lej, u j'alli n-ng'a! u ja'rab; u l-lupu ja'tafhom u
 jxerridhom. Mikri hu, u ma j'abbilx rasu min-ng'a!.

Jiena r-rag'aj

it-tajjeb; jiena nag'raf in-ng'a! tieg'i, u n-ng'a! tieg'i jag'rfu
lili, b'alma l-Missier jag'raf lili u jiena nag'raf lill-Missier; u
g'an-ng'a! tieg'i nag'ti 'ajti. G'andi wkoll ng'a! o'ra, li m'humiex
minn dan il-maqjel; lilhom ukoll je'tie! li ni!bor, u huma jjsimg'u le'ni, u
jkun hemm mer'la wa'da, rag'aj wie'ed.

G'alhekk i'obbni

l-Missier, g'ax jien nag'ti 'ajti, biex ner'a' ne'odha. &add ma
je'odhieli, i!da jien nag'tiha minn rajja. G'andi setg'a li nag'tiha, u g'andi
s-setg'a li ner'a' ne'odha; din hi l-ordni li 'adt ming'and Missieri."